

Протокол № 2
розширеної наради робочої групи
освітньої програми «Вірусологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за
спеціальністю 091 «Біологія та біохімія» (Е1 Біологія та біохімія)
галузі знань 09 «Біологія» (Е Природничі науки, математика та статистика)
від 4 серпня 2025 р.

ПРИСУТНІ:

Керівник робочої групи, гарант освітньо-наукової програми

ТОВКАЧ ФЕДІР ІВАНОВИЧ – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НАНУ, заступник директора Інституту з наукової роботи, завідувач відділу молекулярної генетики бактеріофагів ІМВ НАНУ,

Члени робочої групи:

- ЛАЗАРЕНКО ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник відділу проблем інтерферону та імуномодуляторів ІМВ НАНУ, заступник директора Інституту з наукової роботи;

- КОВАЛЕНКО ОЛЕКСІЙ ГРИГОРОВИЧ – доктор біологічних наук, професор, провідний науковий співробітник лабораторії вірусів рослин ІМВ НАНУ;

- ЩЕРБАТЕНКО ІВАН СТЕПАНОВИЧ - доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник лабораторії вірусів рослин ІМВ НАНУ;

- ЗАГОРОДНЯ СВІТЛАНА ДМИТРІВНА – кандидат біологічних наук, старший дослідник, завідувач відділу репродукції вірусів ІМВ НАНУ;

- ЖОЛОБАК НАДІЯ МИХАЙЛІВНА – кандидат біологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу проблем інтерферону та імуномодуляторів ;

- АРТЮХ ЛЮБОВ ОЛЕКСІЇВНА – кандидат біологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу репродукції вірусів ІМВ НАНУ, секретар проектної групи,

- АНДРІЄНКО ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА – кандидат біологічних наук, вчений секретар ІМВ НАНУ.

На засідання наради було запрошено:

БУДЗАНІВСЬКУ ІРИНУ ГЕННАДІЇВНУ – доктора біологічних наук, професора, завідувачку кафедри вірусології ННЦ «Інституту біології і медицини» Київського національного університету ім. Т. Шевченка (участь on-line);

ОСИПЧУКА ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЙОВИЧА – заступника директора з науки та технологій ТОВ «Біофарма Плазма» (участь on-line);

ФІЛОНЕНКА ВАЛЕРІЯ ВІКТОРОВИЧА – доктора біологічних наук, професора, академіка НАН України, завідувача відділу сигнальних систем клітини Інституту молекулярної біології і генетики НАН України;

ГУТИНСЬКУ ГАЛИНУ ОЛЕКСАНДРІВНУ – доктора біологічних наук, професора, член кореспондента НАНУ, головного наукового співробітника відділу загальної та ґрунтової мікробіології ІМВ НАНУ;

СКРОЦЬКОГО СЕРГІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА – кандидата технічних наук, завідувача лабораторії біотехнології мікробного синтезу ІМВ НАНУ;

БОГДАНА МИХАЙЛА МИХАЙЛОВИЧА – к.с-г.н., наукового співробітника лабораторії інновацій та трансферу технологій ІМВ НАНУ;

ЛОБОДУ МАРІЮ ІВАНІВНУ – доктора філософії, наукового співробітника відділу загальної та ґрунтової мікробіології, заступника голови РМД ІМВ НАНУ;

ЗАРЕМБУ АНДРІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА – здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 091 Біологія та біохімія,

ЗАРЕМБУ ПОЛІНУ ЮРІЇВНУ – здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 091 Біологія та біохімія.

ДУБОВУ ІРИНУ ВАСИЛІВНУ – здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 091 Біологія та біохімія.

ЩУКІНА ЮРІЯ СЕРГІЙОВИЧА - здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 091 Біологія та біохімія

- ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Розгляд змін, внесених до змісту освітньої-наукової програми «Вірусологія», обговорення оновлених положень, що регулюють освітній процес у Інституті, та анкет анонімного опитування здобувачів та викладачів.

ВИСТУПИЛИ:

- **ТОВКАЧ ФЕДІР ІВАНОВИЧ** – гарант ОП, керівник робочої групи запропонував присутнім обговорити зміни внесені до змісту освітньої програми та надав слово вченому секретарю Інституту.

- **АНДРІЄНКО ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА** – кандидат біологічних наук, вчений секретар Інституту детально розповіла про оновлення у ОПН Вірусологія, а саме:

1. Повідомила, що робоча група, до складу якої входили вчений секретар Інституту (Андрієнко О.В.) та викладачі дисципліни (Іутинська Г.О., Артюх Л.О. та Скроцький С.О.), ознайомила із проходженням педагогічної практики здобувачами ступеня PhD у інших навчальних установах України, а саме, її тривалості, структури, організації та порядку проведення, особливостей підведення підсумків та захисту результатів практики тощо (КНУ, КПІ, НАУ, НУХТ, ІБХ тощо) та на основі Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» розробила проєкт робочої програми навчальної дисципліни педагогічної практики та оновили Положення про педагогічну практику.

Запропоновано загальний обсяг педагогічної практики, що є складовою освітньої програми, підвищити до 4 кредитів ЄКТС (120 годин, з яких 80 годин передбачено на аудиторну роботу та 40 годин на самостійну роботу). Проходження педагогічної практики здобувачами планується на 3 році навчання у 5 семестрі. Тривалість практики узгоджуватиметься з тривалістю основного навчання, розкладом навчального процесу та правилами внутрішнього розпорядку бази практики (ЗВО).

Аудиторна (навчально-методична) частина педагогічної практики матиме дві складові: ознайомлювальну (пасивну) та активну. Ознайомлювальна частина практики передбачає відвідування аспірантом занять та консультацій, які проводять керівник практики від відповідної кафедри, інших викладачів та практиканти, з метою оволодіння навичками роботи з аудиторією, підготовки контрольних заходів, спостереження за роботою кафедри в цілому. На ознайомлювальну частину педагогічної практики відводиться 50 годин (30 годин – відвідування лекцій і 20 годин – інших занять). Активна частина практика передбачає читання лекцій, підготовку та проведення практичних, лабораторних, семінарських занять безпосередньо самим практикантом; участь у підготовці, проведенні та оцінюванні контрольних заходів (модуль/залік/іспит) з дисциплін тощо. На активну частину педагогічної практики відводиться 30 годин (10 годин – на читання лекцій та 20 годин – на проведення інших занять). Самостійна робота аспіранта (40 годин) передбачає самостійну підготовку аспірантом конспектів лекцій, підбір ілюстративного матеріалу, підготовку презентації, інших навчально-методичних матеріалів, питань, які можуть бути використані під час контрольних заходів тощо.

Членами групи також оновлено шкалу підсумкового оцінювання проходження практики та звітну документацію (щоденник практики, звіт про проходження практики тощо).

Відповідно із збільшенням кількості кредитів ЄКТС за обов'язковий навчальний компонент – навчально-педагогічну практику до 4, загальний обсяг освітньої програми «Вірусологія» становитиме 53 кредити ЄКТС.

2. Зазначила, що переглянуто та оновлено програмні компетентності (інтегральні, загальні та спеціальні) та програмні результати навчання згідно з Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти та проекту ЄС TUNING. А саме, відредаговано зміст програмних компетентностей та зменшено їх кількість (кількість загальних компетентностей зменшено до 9 (вимоги 3-10), специфічних компетентностей - до 12 (вимоги 5-20), та набутих навичок і вмінь - до 32).

3. Зауважила, що згідно пропозиції стейкхолдера Будзанівської І.Г. та здобувача Дубової І.В. урізноманітнено дисципліни вільного вибору аспірантів з використанням можливостей академічної мобільності та додано вузькоспеціалізовані та дотичні дисципліни, такі як «Віроміка», «Розробка ліків, сучасний стан, нові тренди та перспектива», «Комп'ютерне моделювання біополімерів», «Молекулярні основи канцерогенезу», «Біобезпека та біоетика як умова інтеграції до світової наукової спільноти» тощо, що викладаються у КНУ, ІМБІГ та ІБХ. Також, вчений секретар нагадала аспірантам, що згідно положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, вони мають право навчатися та обирати будь-яку цікаву для них дисципліну в іншому закладі вищої освіти або науковій установі на території України чи поза її межами.

4. Ознайомила із оновленими положення внутрішнього забезпечення якості освіти, такими як Положення про аспірантуру та докторантуру ІМВ НАН України; Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та удосконалення освітніх програм в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Положення про порядок визнання в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті тощо).

5. Вона зазначила, що для формування матриці відповідності загальних та спеціальних компетентностей освітнім компонентам програми, матриці відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам програми та матриці відповідності результатів навчання та компетентностей (що є складовою частиною освітньо-наукової програми Вірусологія), викладачам дисциплін циклу загальної підготовки, циклу фундаментальної підготовки та вільного вибору аспірантів необхідно оновити свої робочі програми згідно нових програмних компетентностей (інтегральних, загальних та спеціальних) та програмних результатів навчання, крім того, переглянути перелік рекомендованих джерел.

6. Представила гугл-форми анонітного опитування здобувачів та науково-педагогічних працівників щодо викладання наукових дисциплін, освітніх програм та якості освітнього процесу. Нагадала присутнім про обов'язкове періодичне заповнення цих гугл-форм, що необхідно для покращення забезпечення якості освітнього процесу в Інституті.

- ЛОБОДА МАРІЯ ІВАНІВНА – доктор філософії, науковий співробітник відділу загальної та ґрунтової мікробіології, заступник голови РМД ІМВ НАНУ зауважила, що здобувачі Заремба А.А., Щукін Ю.С., Харчук А.В., Сильчук А.А. брали активну участь у обговоренні анкет анонітного оцінювання про викладання наукових дисциплін, освітніх програм та в цілому освітнього процесу, а їх думки і пропозиції були враховані при формуванні гугл-форм.

- БОГДАН МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ – к.с-г.н., науковий співробітник лабораторії інновацій та трансферу технологій ІМВ НАНУ розповів, що згідно рекомендації ГЕР розглянути можливість розробки та проведення тренінгів з підтримки ментального здоров'я

співробітників Інститут та здобувачів на сайті інституту Богданом М.М., Андрієнко О.В. та Артюх Л.О. розроблено сторінку «Турбота про психоемоційний стан: від теорії до практики в інтерактивному довіднику» <https://imv.org.ua/mental-health-imvnanu/>. На цій сторінці можна детально ознайомитися із поняттям ментального здоров'я; основними факторами, що руйнують його; з законами та нормативними актами, що гарантують системний захист психологічного стану учасників освітнього процесу; програмами у телефоні для покращення ментального здоров'я; ключовими платформи та онлайн-ресурсами, де можна отримати системну допомогу – від самоосвіти до безкоштовних сесій із психологами; відео і матеріалами про ментальне здоров'я. Рекомендував усім присутнім відвідати цю сторінку та потурбуватися про своє ментальне здоров'я.

- ЛАЗАРЕНКО ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник відділу проблем інтерферону та імуномодуляторів ІМВ НАНУ, заступник директора Інституту з наукової роботи, член комісії нагадала присутнім про обов'язкове оновлення профілів НПП на офіційному сайті, та попросила викладачів дисциплін надіслати необхідну для цього інформацію.

ПОСТАНОВИЛИ:

- затвердити запропонований обсяг навчально-педагогічної практики в 4 кредити ЄКТС, її складові, процес проведення практики, оновлене підсумкове оцінювання та звітні документи.
- внести, представлені вченим секретарем Інституту, зміни до змісту освітньої-наукової програми Вірусологія та збільшити її обсяг до 53 кредитів ЄКТС.
- затвердити оновлені Положення, що регламентують проведення освітнього процесу в Інституті.
- всім учасникам освітнього процесу ознайомитися із вмістом сторінки на сайті інституту «Турбота про психоемоційний стан: від теорії до практики в інтерактивному довіднику».
- затвердити представлені гугл-форми анонімного опитування здобувачів та науково-педагогічних працівників щодо викладання наукових дисциплін, освітніх програм та якості освітнього процесу.
- викладачам дисциплін циклу загальної підготовки, циклу фундаментальної підготовки та вільного вибору аспірантів оновити свої робочі програми згідно нових програмних компетентностей та програмних результатів навчання, крім того, переглянути перелік рекомендованих джерел.
- викладачам дисциплін до кінця 2025 р. надати інформацію (включаючи нові публікації) для оновлення профілів НПП на офіційному сайті Інституту.
- доповісти результати наради на черговому засіданні Вченої ради ІМВ НАНУ для затвердження вказаних пропозицій.

Голова засідання

Федір ТОВКАЧ

Секретар

Любов АРТЮХ